

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוך

תיק חיצוני :

בפני כבוד השופטת סיגלית מצא

התובע :

אביעד זגה

נגד

הנתבעת :

נופר רבוך

פסק דין

1. בפניי תביעה לתשלום פיצויים בגין לשון הרע שפרסמה הנתבעת על התובע ביום 22.7.2018 בעמוד הפייסבוק הרשמי של עיריית טירת הכרמל.

2. וזהו הפרסום בגינו הוגשה התביעה (להלן: "הפרסום") :

"ממליצה בחום לא להתקרב לסטודיו של אביעד זגה, בן אדם רמאי ושקרן ! מעלה תמונות של אנשים אחרי קיצור קיבה עם כיתוב לפני ואחרי ורושם שהשינוי נעשה דרכו ! עבודה בעיניים נטווי !!!" (כך במקור)

ואלו העובדות הרלוונטיות לעניינינו

3. התובע הינו מאמן כושר אישי מוסמך ויועץ תזונה. התובע הינו הבעלים של מכון כושר הנמצא ברחוב הלח"י 2 בטירת הכרמל (להלן: "מכון הכושר").

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני:

4. ביום 5.9.2017 פרסם התובע בדף הפייסבוק שלו את תמונותיו של מר שי זילברמן (להלן: "שי"), אשר התאמן במכון הכושר אותה עת, לפני הפחתה משמעותית במשקלו ולאחריה. מעל התמונות הופיע הכיתוב הבא:

"אחרי שהוא החליט לקחת את החיים ברצינות והבין שהחיים לא פיקניק ... הוא הצטרף למהפכה בסטודיו של העיר! שי זילברמן, 25 התחיל את הצעד הראשון עם 190 ק"ג ... אין דבר העומד בפני הרצון... אם תאמינו בעצמכם תוכלו להגיע ליעד!! שימו עצמכם בידיים שלי, יחד נצליח ונגיע למטרה!!!

שי אתה אלוף!!! תמשיך לתת בראש."

5. תחת כיתוב זה הוסף מספר הטלפון של התובע וכן הוסף:

"*פה_ עושים_ שינוי_ עם_ חיוך.

* הסטודיו_ המקצועי_ ביותר_ לתוצאות."

(להלן: "מודעת הפרסומת")

6. בתצהירו העיד שי כי במהלך האימונים במכון הכושר התבקש לשלוח לתובע תמונה המייצגת את מראהו לפני הירידה במשקל ולאחריה. בעקבות החשיפה והתגובות החיוביות להן זכה התובע, הוא העניק לשי מספר אימונים בחינם (ס' 7 לתצהירו של שי). בעדותו חידד כי התובע ביקש את רשותו לפני שהעלה את התמונות וזו ניתנה וכי ידע כי פרסום התמונות נעשה לשם פרסום מכון הכושר (ע' 11, ש' 28-31). עוד העיד כי לאחר שבוצע הפרסום לא ביקש מהתובע כי יוריד אותו וכי הפרסום לא הפריע לו וכן כי הוא זה שביקש מהתובע שלא לציין כי עבר ניתוח לקיצור קיבה (ע' 10, ש' 22-27). גם לאחר שהנתבעת ראתה את הפרסום ואמרה לו כי לדעתה מדובר בהטעייה, לא ביקש להוריד את הפרסום ואף השיב לה כי לא רשום כי ירד במשקלו בגלל האימונים, גם אם הדבר משתמע (ע' 12, ש' 34 – ע' 13, ש' 4).

7. הנתבעת הנה ידידה של שי והתאמנה אף היא במכון במועד פרסום מודעת הפרסומת. מראתה הנתבעת את מודעת הפרסומת, פנתה לתובע בהודעה קולית בוואטסאפ בה אמרה:

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבין

תיק חיצוני :

"אביעד, אני חושבת שהמאתיים ומשהו לייקים שגרפתם היה בחארטה, היית צריך לציין שם שהוא עבר ניתוח שהוא לא ככה הרזה רק מעבודה קשה, נשמע לי בולשיט רצח ... אני אסביר את עצמי, אם אני בן אדם שלא מתאמן ועכשיו אני נכנסת אליך לפייסבוק ורואה את זה, זה נקרא הטעיית הצרכן, אוקיי אני חושבת עכשיו שאשכרה בן אדם עבד קשה והגיע לזה שבתכלס אתם לא מספרים שבן אדם עבר ניתוח ואי אפשר להגיע לתוצאה כזאתי בלי ניתוח ... אי אפשר הוא ניסה, זה נקרא לשקר את הלקוח, אתה מבין, אתם מטעים את הלקוחות שלכם, אתה מטעה אותם וזה לא בסדר"(ראו גם סעיף 8 לתצהיר הנתבעת).

8. בין הצדדים נערכו התכתבויות נוספות בוואטסאפ בסופן חסם התובע את הנתבעת בדף הפייסבוק האישי שלו ואף מנע ממנה את האפשרות להגיב דרך אתר מכון הכושר. הנתבעת ביקשה לבטל את המנוי שרכשה במכון הכושר ולקבל החזר יחסי בגין שלושת האימונים שנותרו לה (נספח 9 לתצהיר הנתבעת). התובע סרב ליתן לנתבעת החזר כספי, והציע לה למכור לשי את יתרת האימונים. בסופו של דבר רכשה הנתבעת ממכון הכושר נעליים ביתרת התמורה שנותרה לזכותה (ע' 3, ש' 4-5 ; ע' 10, ש' 20-23).

9. כשנה לאחר אירועים אלה, ביום 22.7.2018 פורסם פוסט באתר "טירת הכרמל הבית שלנו", בו נרשם :

"איזה כיף שיש בחירות ! שימו לב מה רשם אבא של אביעד זגה לפני פחות משנה על ראש העיר. פתאום מצאו כסף והיום אביעד אלוף עולם ברמת משקולות קיבל מילגה שהיה צריך לקבל כבר מזמן וכמובן לא ויתרו על התמונה לעיתון".

הפוסט מתייחס לדברים שכתב ראובן זגה על ראש העיר וסגן ראש העיר אשר סירבו להעניק לתובע מילגת עידוד ופורסמו מתחת לפוסט. כן פורסמה תמונה של התובע. בתגובה לפוסט זה פרסמה הנתבעת את הפרסום.

10. התובע פנה לנתבעת באמצעות ב"כ במכתב התראה נושא תאריך 24.7.2018, בו צוין כי הפרסום בוצע בניגוד להוראות חו איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965 (להלן: "חוק איסור לשון

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבון

תיק חיצוני :

הרע"). הנתבעת נדרשה לפרסם תיקון והתנצלות בתוך 24 שעות וכן לפצות את התובע בסך של 50,000 ₪. במכתב מיום 20.8.2018, דחתה הנתבעת, על-ידי ב"כ, את טענות התובע.

משכך, הוגשה התביעה.

ההליך

11. מטעם התובע הוגש תצהירו (ת/1) וכן תצהירים של מר לירון ללוש ומר אור עמוס (ת/2). מר לירון ללוש לא התייצב לעדות.

מטעם הנתבעת הוגשו תצהירה (נ/1) וכן תצהירים של מר שי זילברמן (נ/2) וגב' סאלי מאיר (נ/3).

12. ביום 19.6.2019 נחקרו עדי הצדדים וב"כ הצדדים סיכמו טענותיהם.

טענות התובע

13. הפרסום מהווה הוצאת לשון הרע. הפרסום בוצע תוך רמיסת כל אמת מידה של הגינות, ישר, אמת וצדק. הפרסום גרם לתובע, המוכר בקרב לקוחותיו ומכריו כאדם ישר, נזק רב.

14. הפרסום אינו חוסה תחת ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע. מודעת הפרסומת אינה מייחסת לתובע את הצלחותיו של שי בירידה במשקל. מודעת הפרסומת פורסמה לאחר שניתן אישורו של שי לפרסום ולתוכנו, ולאחר ששי ביקש שלא יצוין כי עבר ניתוח בריאטרי (ע' 3, ש' 4-1).

15. הפרסום אף לא נעשה בתום לב. הנתבעת השמיצה את התובע בלא שבדקה את העובדות לאשורן ובלא שפרסה בפרסום את כלל העובדות הרלבנטיות. הפרסום בוצע במטרה לפגוע בתובע וללא בדיקה מקדימה של העובדות. משכך נשללת מהנתבעת הגנת תום הלב הקבועה בסעיף 17(א) לחוק איסור לשון הרע.

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני:

16. הפרסום גרם לתובע נזק רב. הפרסום נעשה במקום בולט וזכה לחשיפה אדירה בדף הפייסבוק (לתובע כ- 5,000 חברים בדף הפייסבוק). עקב הפרסום התקשרו לתובע מכריו ולקוחותיו בהבעת תמיהה וזעזוע. בתצהירו העיד התובע כי בעקבות הפרסום בוטלו מספר עסקאות שנערכו עם המכון ונפגעה הכנסתו (ס' 15 לתצהיר התובע, ת/1). עוד פרט התובע בתצהירו כי פנה אליו מתאמן בשם אור עמוס טייר, אשר רצה לבטל את העסקה בשל הפרסום, אולם חזר בו לאחר שיחה ארוכה עם התובע. כן התקשר לתובע מר לירון ללוש אשר שאל למה כתבו על התובע את הדברים הללו (סעיפים 16-17 לתצהיר התובע, ת/1).

17. משכך עותר התובע לפיצוי בשיעור 50,000 ₪, כקבוע בסעיף 7א(ב) לחוק איסור לשון הרע. כן עותר התובע למתן צו המורה לנתבעת לפרסם התנצלות בדרך בה נעשה הפרסום.

טענות הנתבעת

18. הדברים שפרסמה הנתבעת אינם עולים כדי לשון הרע. מדובר בדברי שפורסמו כתגובה להתרחשויות, התבטאויות ופעולות של התובע אשר פגעו בשי.

19. התביעה הינה תביעת השתקה, אשר נועדה לחסום את הנתבעת ולהגביל את חופש הביטוי לו היא זכאית. מטרת הגשת התביעה להלך אימים על הנתבעת ועל משתתפים אחרים אשר הגיבו בדף הפייסבוק על הפרסום. תביעת ההשתקה טומנת בחובה איום על חופש הביטוי, חופש העיתונות וזכות הציבור לדעת. על כן, יש לקבוע כי התביעה טרדנית, קנטרנית וחסרת עילה.

20. הפרסום בוצע בתום לב, ודבר הפרסום – אמת הם. התובע הסתיר כי הפרסום נעשה כתגובה למודעת הפרסומת שפרסם ממנה עולה כי שי – חבר של הנתבעת אשר התאמן במכון, ירד במשקלו בזכות אימונים שביצע במכון ולא הודות לניתוח בריאטרי שעבר. מודעת הפרסומת מהווה פרסום שקרי אשר עלול להטעות את הציבור. הפרסום בא לתקן את המעוות, ולהעמיד דברים על דיוקם.

21. הפרסום אינו עולה כדי לשון הרע כהגדרתו בחוק איסור לשון הרע וממילא עומדות לנתבעת הגנות הקבועות בחוק איסור לשון הרע, ובכללן הגנת "אמת הפרסום" הקבועה בסעיף

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבין

תיק חיצוני:

14 לחוק איסור לשון הרע; הגנת תום הלב – הקבועה בסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע (בנסיבות הקבועות בס"ק (2): חלה על הנתבעת החובה לבצע את הפרסום או ס"ק (3): נעשה הפרסום כדי להגן על עניין אישי כשר של הנתבעת). עוד עומדת לזכות הנתבעת חזקת תום הלב הקבועה בסעיף 16(א) לחוק איסור לשון הרע (הפרסום נעשה באחת הנסיבות המפורטות בסעיף 15 לחוק ולא חרג מהסביר בנסיבות העניין).

22. אין מקום לצמצם את מרחב השפה וההתנסחות של הנתבעת. הפרסום נעשה ברשת "פייסבוק" בה נהוג להגיב ולהביע דעות ועמדות. הבעת העמדה של הנתבעת הינה לגיטימית וערכה כשל ביטוי אומנותי, תרבותי, סאטירי, תיאטרלי, וכל הבעת עמדה אחרת המותרת על פי דין. עוד טוענת הנתבעת כי התובע בחר להגיש תביעתו כנגדה, ולא כנגד מפרסמת אחרת – הגב' סאלי מאיר, אשר פרסמה דברים דומים.

דיון והכרעה

23. אין חולק כי הנתבעת פרסמה את הפרסום בדף הפייסבוק של עיריית טירת הכרמל ("טירת הכרמל שלנו"). טענתה העיקרית של הנתבעת היא כי הביטוי בא בגדר הביטוי המותר, במיוחד בשים לב לכך שמדובר באתר פייסבוק בפרט. עוד טוענת הנתבעת כי עומדות לה הגנות הקבועות בדין.

אדון בטענות אלה כסדרן.

המסגרת הנורמטיבית

24. חוק איסור לשון הרע מאזן בין שתי זכויות יסוד בעלות מעמד חוקתי, חופש הביטוי מזה והזכות לשם טוב (והזכות לפרטיות) מזה (תמר גדרון, חופש הביטוי וחוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965, נקודת איזון חדשה? המשפט ה', התשס"א, ע' 10). שתי הזכויות נגזרות מהערך היסודי של כבוד האדם (ע"א 3199/93 קראוס נגד ידיעות אחרונות בע"מ, פ"ד מט (2) 843, 854). יתר על כן, שתי הזכויות חיוניות למשטר המיוסד על אדנים של חירות, שוויון ומשטר דמוקרטי (בג"ץ 6126/94 גיורא סנש נגד רשות השידור, פ"ד נג (3) 817, בעמ' 832). חשיבותן

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני :

של כל אחת מהזכויות מקשה על האיזון ביניהן, המחייב דחייה של אחת מפני רעותה (ע"א 9462/04 בן ציון מורדוב נגד ידיעות אחרונות בע"מ ואח', פ"ד ס (4) 13).

25. היקף ההגנה שתיתן לכל אחת מהזכויות, הזכות לשם טוב מחד גיסא וחופש הביטוי, מאידך גיסא, תלוי בהקשר בו מתנגשות הזכויות וקיומם של אינטרסים ציבוריים וערכים רלבנטיים נוספים באותו הקשר (אייל כתבן ובוועז שנור, בין תרבות הדיון ובין השם הטוב של האדם בעקבות רע"א 1104/07, המשפט ט"ו (1) תש"ע, 71-110; רע"א 10520/03 איתמר בן גביר נגד אמנון דנקנר (12.11.2006)). הביטוי הפוגע לא ייבחן רק על פי פירוש המילים המדויקות בהן נעשה שימוש, אלא גם על רקע הנסיבות החיצוניות הרלבנטיות להתבטאות שבמחלוקת (ע"א 1104/00 אפל נגד חסון, פ"ד נו(2) 607; ע"א 751/10 פלוני נגד אילנה דיין-אורבך (8.2.2012); ע"א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נגד חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא (2) 281, בעמ' 302, 300; ע"א 5653/98 אמיליו פלוס נגד דינה חלוץ ואח', פ"ד נה (5) 865, בעמ' 874-876).

26. בחינת השאלה האם הביטוי עולה כדי לשון הרע תיעשה בשלבים, אשר פורטו בפסק דינו של כב' הנשיא א' ברק בע"א 4534/02 רשת שוקן בע"מ נ' הרציקוביץ', פ"ד נח(3) 558 :

"ניתוח ביטוי במסגרת עוולת לשון הרע נעשה בארבעה שלבים: בשלב הראשון, יש לשלוף מתוך הביטוי את המשמעות העולה ממנו לפי אמות המידה המקובלות על האדם הסביר, כלומר יש לפרש את הביטוי באופן אובייקטיבי, בהתאם לנסיבות החיצוניות וללשון המשתמעת (שנהר, בעמ' 109). בשלב השני, יש לברר, בהתאם לתכלית החוק לאיזונים חוקתיים, אם מדובר בביטוי אשר החוק מטיל חבות בגינו, בהתאם לסעיפים 1 ו-2 לחוק (השוו Price supra at pp. 3-4). בשלב השלישי, בהנחה שעברנו את המשוכה השנייה, יש לברר אם עומדת למפרסם אחת ההגנות המנויות בסעיפים 13-15 לחוק. השלב האחרון הוא שלב הפיצויים. ודוק: 'האיזון החוקתי בין הזכות לשם הטוב ולפרטיות לבין הזכות לחופש הביטוי משתרע הן על קביעת האחריות (בנזיקין ובפלילים) בגין לשון הרע והן על קביעת הסעדים הננקטים כאשר מתגבשת האחריות' (פרשת אמר, בעמ' 520). כך האיזון שולט על קביעת הגדרתם של הביטויים המהווים לשון הרע, על היקפן של ההגנות המנויות בחוק ועל סוגיית הפיצויים".

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני:

האם הביטוי עולה כדי לשון הרע?

27. עוולת לשון הרע כוללת שני יסודות: האחד - פרסום (כהגדרתו בסעיף 2 לחוק איסור לשון הרע), השני - שדבר הפרסום יהא לשון הרע. כך הובאו הדברים בסעיף 7 לחוק איסור לשון הרע:

"פרסום לשון הרע לאדם או יותר זולת הנפגע תהא עוולה
אזרחית..."

28. "לשון הרע" הוגדר בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע, באופן הבא:

"לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול -

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחדים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או בצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, גילו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו; בסעיף זה 'אדם' – יחיד או תאגיד".

29. השאלה אם יש בביטוי משום לשון הרע אם לאו תיבחן על-פי אמות מידה אובייקטיביות (ע"א 740/86 יגאל תומרקין נגד אליקים העזני, פ"ד מג (2) 333, בעמ' 338; ע"א 334/89 רבקה מיכאלי נגד בלה אלמוג, פ"ד מז (5) 555, בעמוד 562; ע"א 1104/00 דוד אפל נגד איילה חסון, פ"ד נו (2) 607; אורי שנהר, דיני לשון הרע, נבו הוצאה לאור (1997) בעמוד 122); ע"א 723/74 הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נגד חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד לא (2) 281).

30. "פרסום" הוגדר בסעיף 2 (א) לחוק איסור לשון הרע כ:

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוך

תיק חיצוני:

"פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר."

די בכך שהפרסום יכוון לאדם אחד זולת הנפגע על מנת שיעלה כדי פרסום על פי הוראות חוק איסור לשון הרע.

31. ודוק: על מנת שיתקיים יסוד הפרסום, על הפרסום להגיע בפועל לידי אדם (גם אם לא לידי האדם אליו כוון הפרסום), או עשוי היה לפי נסיבות העניין להגיע אל אחר זולת הנפגע (ראו א' שנהר, בע' 91).

ומכאן לענייננו.

32. הפרסום נעשה בדף הפייסבוק של עיריית טירת הכרמל לו הנהנה מדרגת חשיפה גבוהה. ראה לכך ניתן למצוא, ככל שנדרש, בפנייתו של מר אור עמוס לתובע לאחר שנחשף לפרסום (ראו סעיף 3 לתצהירו ת/2; ע' 7, ש' 12-5). משכך, הפרסום עונה על הגדרת "פרסום" בחוק איסור לשון הרע.

33. עוד אני קובעת כי הדברים אשר פרסמה הנתבעת עולים כדי לשון הרע, כהגדרת המונח בחוק איסור לשון הרע. הדברים שפרסמה הנתבעת קשים הם. הנתבעת השתמשה בביטויים קיצוניים, החורגים ממתחם הסביר ואף מגבול הטעם הטוב. מדובר בדברים החורגים מסטנדרט של התנהגות מכבדת בה חב אדם כלפי רעהו או רעותו. הפרסום כלל כינויים עולבים אשר הופנו כלפי התובע ("אביעד זגה, בן אדם רמאי ושקרן!"), והוכרו בפסיקה כביטויים שיש בהם לפגוע בשמו הטוב של אדם (ראו לדוגמא ע"א 534/65 דיאב נ' דיאב, פ"ד כ(2) 269, 275).

34. סיכומה של נקודה זו, יש בדברים שפרסמה הנתבעת כדי להשפיל את התובע, לבזותו ולפגוע בשמו הטוב. משכך, עוולה הנתבעת כלפי התובע בעוולת לשון הרע.

הגנת "אמת דיברתי"

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני:

35. טוענת הנתבעת כי הביטוי הפוגע מוגן לפי סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, באשר מדובר בפרסום אמת. עוד טוענת הנתבעת כי קיים עניין ציבורי בפרסום, שכן נועד לתקן את הרושם המוטעה אשר יצר התובע – לפיו אימון במכון הכושר בבעלותו מוביל להפחתה משמעותית ממשקל גופו של המתאמן בזמן קצר מאוד. טוענת הנתבעת כי הציבור זכאי לדעת כי מודעת הפרסומת של התובע – מטעה.

36. סעיף 14 לחוק איסור לשון הרע קובע כדלקמן:

”במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה שהדבר שפורסם היה אמת והיה בפרסום ענין ציבורי; הגנה זו לא תישלל בשל כך בלבד שלא הוכחה אמתותו של פרט לוואי שאין בו פגיעה של ממש”.

37. ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע כוללת, אם כן, שני יסודות. האחד – היות הפרסום אמת, השני – קיומו של עניין ציבורי בפרסום. יסודות אלו מצטברים הם, ואין ההגנה חלה אלא בהתקיים שניהם (ע”א 723/74 הוצאת עיתון הארץ בע”מ נ’ חברת החשמל לישראל בע”מ, פ”ד לא(2) 281, בעמ’ 299). בבחינת תחולת ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע על פרסום, לא נשקלים מניעיו של המפרסם. משכך, הגנה זו יכול ותחול גם במקרים בהם הפרסום נעשה בחוסר תום לב (ראו א’ שנהר, עמ’ 216) ואף בזדון או בהתרשלות (ע”א 751/10 פלוני נגד ד”ר אילנה דיין-אורבך (8.2.2012), פסקה 10 לפסק דינו של כב’ השופט י’ עמית; תמר גדרון, דיני נזיקין לשון הרע – עוולת רשלנות? המשפט, כרך ד’ (התשנ”ט) 219). אמיתות הפרסום נבחנת במבחן אובייקטיבי, ואין לייחס משמעות לכוונת המפרסם, או לאופן בו הובנו הדברים על ידי קורא הפרסום (ראו פסק הדין בעניין חברת החשמל, בעמ’ 300). הוראות ההגנה יחולו גם על פרסום המנוסח כהבעת דעה, כאשר ניתן לאמת את הנתונים העובדתיים המובאים בפרסום (א’ שנהר, עמ’ 219).

38. בענייננו, הפרסום נוסח כהבעת דעה של הנתבעת על התובע ומכון הכושר בבעלותו. הפרסום מתייחס למודעת פרסומת אשר פרסם התובע בדף הפייסבוק שלו כשנה לפני הפרסום. הפרסום מייחס לתובע הטעייה צרכנית, תוך שנכתב כי במודעת הפרסומת ייחס התובע לעצמו, שלא כדין, את הירידה הדרסטית של שי במשקל גופו.

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבון

תיק חיצוני:

לא מצאתי כי במסגרת מודעת הפרסומת ייחס התובע לעצמו או לאימוניו של שי במכון את ההפחתה במשקלו, הגם כי נכון הדבר כי המודעה עשויה להתפרש ככזו ולהטעות את הציבור לסבור כי יש לתובע יד בדבר. לעניין זה יפים דברי שי: "עניתי שת'כלס לא רשום שירדתי במשקל בגלל האימונים אצלו אבל זה משתמע מכך" (ע' 13, ש' 2).

39. ואולם, אין בכך להפוך את הפרסום, המייחס לתובע תכונות אופי שליליות ("אביעד זדה, בן אדם רמאי ושקרן"), לאמת כנדרש בהגנת "אמת דיברתי". ויודגש: הנתבעת לא פרסמה כי התובע פרסם מודעת פרסומת מטעה. הנתבעת פרסמה כי התובע הנו "אדם רמאי ושקרן". מדובר בדברים המתייחסים לגופו של אדם (אד - הומינס) ולא לגופם של דברים כנדרש. הדברים פורסמו כעובדה ולא כהבעת דעה, וללא כל תימוכין (כגון על ידי הצגת פסק דין בו נקבעו עובדות אלה ביחס לתובע). די לעניין זה להפנות לעדותו של שי, אשר מודעת הפרסומת מתייחסת אליו -

"ש. הרגשת במהלך האימונים שזגה הוא אדם רמאי ושקרן?

ת. לא. אבל היה דבר אחד שעצבן אותי אצלו, אני ונופר באנו אליו מספר פעמים אם הוא יכול לאמן אותנו, ובסופו של דבר דניאלה אימנה אותנו רוב הפעמים.

ש. אתה יכול להגיד עליו שהוא אדם רמאי ושקרן?

ת. לא" (עמ' 12 ש' 6-2).

...

"ש. להערכתך הוא אדם שקרן ורמאי?

ת. להרגשתי לא" (ע' 13, ש' 15-16).

די בדברים אלה כדי לקבוע כי לא עומדת לנתבעת הגנת "אמת דיברתי".

40. למעלה מן הדרוש אציין כי לטעמי לא מתקיים בנסיבות העניין אף התנאי השני הקבוע בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע, קיומו של אינטרס ציבורי בפרסום. ראשית, הפרסום בוצע קרוב

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני:

לשנה לאחר פרסום מודעת הפרסומת. חלוף הזמן מקהה את האינטרס הציבורי במודעה, ככל שהיה והופך את הקשר הסיבתי בין המודעה לפרסום לרופף. שנית, הפרסום נועד לתקן את הרושם המוטעה, לטענת הנתבעת, לפיו שי הפחית ממשקלו בזכות פעילותו במכון הכושר של התובע. ברי כי אין עניין ציבורי בכל הנוגע לאופן בו הפחית שי ממשקלו. מודעת הפרסומת מוסרת מידע חלקי ומצומצם, ולא משתמע ממנה כי יש לייחס את כל הירידה במשקלו של שי לאימונים במכון הכושר. כך, לדוגמא, לא נכתב אם שי עשה דיאטה (או ניתוח בריאטרי), כמה פעמים התאמן במכון הכושר, ממתי וכדו'. יתר על כן, גם אם אצא מנקודת הנחה כי מודעת הפרסומת מטעה את הציבור לסבור כי שי הפחית ממשקלו גם הודות לאימונים אשר בצע במכון הכושר (טענה שלא הוכח אין בה אמת, לעניין זה ראו עדותו של שי בעמ' 11, ש' 36 – ע' 12, ש' 1), איני סבורה כי יש במודעת הפרסום כדי להטעות את הציבור לסבור כי לתובע מוצר שונה או ייחודי אשר יש בו כדי להביא להפחתה במשקל באופן שונה מהתוצאה שניתן להשיג במכוני כושר אחרים. סביר להניח כי הנרשם לחדר הכושר מבין כי עליו להשקיע מאמצים כדי להשיג תוצאות, וממילא התוצאות משתנות מאדם לאדם ומהוות פונקציה של המאמצים שמשקיע אותו אדם באימונים, כמו גם במשתנים אחרים.

משכך, אני קובעת כי בנסיבות העניין לא חלה ההגנה הקבועה בסעיף 14 לחוק איסור לשון הרע.

הגנת תום הלב

41. עוד טוענת הנתבעת לתחולת ההגנה הקבועה בסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע, הקובע כי במשפט פלילי או אזרחי בשל לשון הרע תהא זאת הגנה טובה אם הנאשם או הנתבע עשה את הפרסום בתום לב באחת הנסיבות המפורטות בסעיף, ביניהן:

(2) היחסים שבינו לבין האדם שאליו הופנה הפרסום הטילו עליו חובה חוקית, מוסרית או חברתית לעשות אותו פרסום;

(3) הפרסום נעשה לשם הגנה על ענין אישי כשר של הנאשם או הנתבע, של האדם שאליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעונין בו ענין אישי כשר;

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני :

42. ההגנה הקבועה בסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע מחייבת הוכחת שני תנאים מצטברים: האחד, תום ליבו של המפרסם; השני, הפרסום נעשה באחת הנסיבות המפורטות בסעיפים הקטנים לסעיף 15 (דנ"א 2121/12 פלוני נ' ד"ר אילנה דיין אורבך (18.9.2014); 'א' שנהר, בעמ' 250). בעניינינו טוענת הנתבעת כי חלה עליה חובה חוקית, מוסרית או חברתית לפרסם את הפרסום, וכי הפרסום נעשה כדי להגן על עניין אישי של הנתבעת, או של האדם אליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעוניין בו עניין אישי כשר. נטל ההוכחה ביחס לקיום כל אחד מרכיבי ההגנה מוטל על הנתבע, הגם שלעניין הוכחת "תום הלב" יכול הנתבע להיעזר בחזקה הקבועה בסעיף 16(א) לחוק איסור לשון הרע (א' שנהר, בעמ' 254-255).

43. בפסק הדין שניתן בע"א 844/12 דניאל מולקנדוב נ' שרה פורוש (22.2.2017) עמד בית המשפט על היחס בין סעיפים 15 ו-16 לחוק איסור לשון הרע:

"נטל הוכחת מרכיב 'תום הלב' שבסעיף 15 מוטל על המפרסם, כשם שמוטל עליו להוכיח גם את הטענה שעשה את הפרסום באחת מן הנסיבות המפורטות בסעיף (שנהר, עמ' 254 ועמ' 258). עם זאת, את מרכיב 'תום הלב' יכול המפרסם להוכיח בצורה עקיפה, באמצעות החזקה הקבועה בסעיף 16(א) לחוק. סעיף 16(א) לחוק קובע חזקה לעניין קיומו של 'תום הלב' ואילו סעיף 16(ב) לחוק קובע חזקה לעניין היעדרו של 'תום הלב'. שתי חזקות אלה אינן חלוטות, והן ניתנות לסתירה. הנטל להוכיח את הנסיבות המקימות את החזקה שבסעיף 16(א) לחוק מוטל על המפרסם, ואילו הנטל להוכחת הנסיבות המקימות את החזקה שבסעיף 16(ב) לחוק מוטל על התובע."

44. לעניין זה ראו גם א' שנהר, בעמ' 260-261:

"מאפייניו הקונקרטיים של תום הלב מתחלקים למאפיינים עובדתיים התנהגותיים ולמאפיינים ההנוגעים למצבו הנפשי של המפרסם. המאפיינים ההתנהגותיים עוסקים בהתנהגות המפרסם בטרם עשה את הפרסום ובמעשה הפרסום עצמו. בחינת היסוד הנפשי בעת הפרסום מתמקד במניעי המפרסם ובמידת אמונתו באמינות הפרסום. כאמור, סעיף 16 אינו מגדיר את 'תום הלב' הנדרש בסעיף 15, אולם ניתן ללמוד ממנו אלו עניינים עשויים להוות אינדיקציה לקיומו או להיעדרו של תום הלב. בית המשפט רשאי ללמוד מהנסיבות המפורטות בסעיף 16(א) על קיומו של

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני :

תום לב מהותי ומהנסיבות המפורטות בסעיף 16(ב) על העדרו. אולם 'מן' הלאו ניתן ללמוד גם על ההן', ולכן אם במפרסם ובפרסום לא התקיימו הנסיבות שבסעיפים 16(א) ו-16(ב), ניתן יהיה להסיק מכך את המסקנה ההפוכה מזו שקבועה בחזקות. לפיכך, מידת הסבירות שבפרסום, מידת אמונתו שלהמפרסם באמיתות הפרסום, מידת הזהירות של המפרסם בבודקו את אמיתות הטענות שבפרסום והכוונות שהניעו אותו, כולן רלבנטיות לבחינת תום ליבו של המפרסם".

45. בפסיקת בתי המשפט לאחר חקיקת חוק איסור לשון הרע לא הוכרעה השאלה האם אופיו של תום הלב הנדרש בחוק הוא אובייקטיבי, סובייקטיבי או בעל אופי מעורב (א' שנהר, ע' 261 והאסמכתאות המובאות שם). תום הלב אליו מתייחס סעיף 15 לחוק איסור לשון הרע נגזר מהאינטרסים המוגנים בכל אחד מסעיפי המשנה לו. הסביר זאת א. שנהר בספרו:

"תום הלב הנדרש בכל אחת מההגנות יתבטא, לפיכך, בדרישה לדרך התנהגות מסוימת ולמצב נפשי מסוים, אשר בהצטרפם לעשיית הפרסום בנסיבות הנדרשות בהגנה הספציפית, יצדיקו את הפגיעה בנפגע, לאור האינטרסים שלמענם נוצרה ההגנה" (שם, עמ' 260).

46. כעולה מעדותה של הנתבעת, המניע לפרסום היה שלאחר חילופי הדברים בין הצדדים חסם התובע את הנתבעת מפרסום הודעות בדף הפייסבוק האישי שלו, ואף מנע ממנה את האפשרות לפרסם הודעות באתר המכון (ע' 9, ש' 31-36; ע' 10, ש' 1-3). משכך, כשהועלה פוסט ביחס לתובע בדף הפייסבוק של עיריית טירת הכרמל, חשה הנתבעת כי קמה לה הזדמנות נאותה להתבטא (ע' 11, ש' 3).

בשים לב לכלל נסיבות העניין, נוכח המועד בו בוצע הפרסום (כשנה לאחר פרסום מודעת הפרסומת) ונוכח חילופי הדברים בין הצדדים עובר עובר לחסימת אפשרות הנתבעת לפרסם הודעות בדף הפייסבוק של התובע, ספק בעיניי אם הפרסום בוצע בתום לב. ואולם, גם אם אניח כי הנתבעת פעלה בתום לב עת פרסמה את הדברים, איני סבורה כי בשים לב לתוכן הפרסום חלה על הנתבעת חובה חוקית או אף מוסרית לבצע את הפרסום. ובמה הדברים אמורים? הפרסום אינו מתמצה בתיקון הרושם המטעה שיצרה מודעת הפרסום, לדעת הנתבעת, לפיו השיל שי ממשקל גופו בזכות פעילות במכון הכושר, אלא ובעיקר, מוסיפה על הדברים ומתארת את התובע כרמאי

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוך

תיק חיצוני :

ושקרן. ברי כי לא הייתה כל חובה מוסרית על הנתבעת לפרסם דברים אלה ואין בהם כל תוכן אינפורמטיבי לציבור - אלא לשון הרע בלבד.

47. אשר לטענתה של הנתבעת כי הפרסום בא להגן על עניינו האישי של האדם אליו הופנה הפרסום או של מי שאותו אדם מעוניין בו ענין אישי כשר (ס' 15(3) לחוק איסור לשון הרע), הרי הטענה לא הובהרה דיה. הפרסום נועד לעיני הציבור בכללותו ולא הובהר דיו על ידי הנתבעת מהו אותו עניין אישי עליו ביקשה להגן.

אשר על כן, אני קובעת כי הפרסום לא נהנה מההגנה הקבועה בסעיף 15 לחוק איסור לשון הרע (הגנת תום הלב).

תביעת השתקה

48. עוד איני מקבלת את טענת הנתבעת כי התביעה הנה תביעת השתקה. תביעת השתקה הינה תביעה מניעתית במהותה, שנועדה להכביד על צד מוחלש בדין (הנתבע), כחלק מניהול אסטרטגי של משבר שנוצר בין הצדדים.

49. בע"א (ת"א) 15267-09-17 יגאל סרנה נ' בנימין נתניהו (28.1.2018) נבחנו התנאים לסיווגה של תביעה כתביעת השתקה, כך מפסק הדין :

"בית משפט קמא בחן מאמר מקיף של האגודה לזכויות האזרח בישראל שכותרתו: 'משתיק קול משפטי דיבה כאיום על חופש הביטוי' במסגרתו נעשה ניסיון לאפיין תביעת השתקה.

המאפיינים בין היתר הם :

א. תביעה שעצם הגשתה ובירורה עלולים להטיל אפקט מצנן על נכונותם של הנתבע או של אחרים להשתתף בדיון ציבורי, עקב חשש שהמשאבים החומריים והנפשיים הנצרכים לצורך התגוננות מפני תביעה שכזו, ישכנעו רבים שלא ל'התעסק עם תובע חזק'.

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני :

במאמר נכתב מפורשות, כי רק במקרים נדירים ניתן יהיה להוכיח שכוונת התובע היא אכן להשתקה שכזו.

ב. פערי כוחות בין צדדים בעיקר כלכליים.

ג. תביעות בסכום תביעה מופרך שאין לו אחיזה בדין והוא חורג באופן משמעותי מהסכומים המקובלים בפסיקה.

ד. תביעות המאופיינות בטענות סרק עובדתיות ומשפטיות, כאשר סוד כוחן המשתיק הוא בעצם ההגשה אשר כופה על הנתבע להתגונן על כל הכרוך בכך.

אין מחלוקת על כך שהחוק הישראלי אינו מכיר במושג 'תביעת השתקה'.

50. חוק איסור לשון הרע אינו מונע הגשת תביעה העומדת במבחנים שהותוו במאמר שצוטט לעיל כיסודות לסיווג תביעה כ"תביעת השתקה".

עוד מפרטת כב' השופטת אביגין כהן בפסק הדין שניתן בעניין סרנה כי במהלך השנים ערך המחוקק מספר ניסיונות לחקיקת חוק שימנע הגשת "תביעות השתקה". כך, לדוגמא, הוגשה הצעת חוק למניעת שימוש לרעה בהליך משפטי, התש"ע – 2010 (הצעת הח"כים שלי יחימוביץ, אורי אורבך וניצן הורוביץ). בדברי ההסבר להצעת החוק נכתב, כי ההצעה שואבת השראה מחקיקה שאומצה ב- 25 מדינות בארה"ב ומכונה חקיקת Strategic Lawsuit ANTI SLAPP (Against Public Participation). עוד נכתב, כי הצעת החוק באה למנוע הגשת תביעות נזיקיות גדולות בעקבות הבעת דעה או השמעת ביקורת ציבורית לגיטימית. הצעת חוק נוספת שהוגשה בעניין זה היא הצעת חוק למניעת שימוש לרעה בהליך משפטי, התשע"ה - 2015 שיזמה חברת הכנסת תמר זנדברג. אף בהצעת חוק זו הושם הדגש על כך שהחוק מתייחס לתביעות נזיקיות גדולות תוך הדגשה כי "מדובר בהליכים ארוכים ויקרים שמרבית האנשים אינם יכולים לעמוד בעלויות הכלכליות ובמחיר הרגשי שלהן, להבדיל מאותם גורמים שמגישים תובענות אלו, אשר רובם עתירי הון והשפעה דוגמת חברות ענק, תאגידים ואנשים בעמדות כוח, להם משאבים בלתי נדלים כמעט". הצעות חוק אלה לא הבשילו לכלל חקיקה וכאמור, חוק איסור לשון הרע

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני :

אינו מונע הגשת תביעות גם בנסיבות העשויות היו להיכנס לגדרן (סעיף 11 לפסק הדין בעניין סרנה).

51. דברים אלה נאמרו למעלה מן הדרוש שכן בענייננו לא מתקיימים היסודות המגדירים תביעת השתקה ולא מתקיימות הנסיבות המתוארות בהצעות החוק. לא מצאתי כי התביעה הוגשה במטרה להשתיק דיון ציבורי משמעותי, או כי המדובר בתביעה פיקטיבית שאין בה ממש. להיפך. התובע הוכיח את עילת תביעתו; לא קיימים פערי כוחות גדולים בין התובע לנתבעת; ההליך הוגש בסדר דין מהיר, ולא נועד להכביד או להקשות על הנתבעת. אף הסכום הנתבע אינו רב ואף נמוך מהתקרה הקבועה בחוק איסור לשון הרע בכל הנוגע לתביעה לפיצויים ללא הוכחת נזק.

אשר על כן דוחה אני את הטענה כי התביעה מהווה תביעת השתקה.

שיח מקובל במרשתת

52. עוד טוענת הנתבעת כי הפרסום אינו חורג מגבולות השיח המקובל ברשתות החברתיות וכי קביעה כי הפרסום מהווה לשון הרע, תצמצם את השיח ותפגע בחופש הביטוי.

53. איני מקבלת טענה זו, אשר טוב היה לו לא נטענה. אם זה סגנון השיח המקובל, אין אלא להצר על כך, ובוודאי שאין ליתן לו גושפנקא חוקית. הרשתות החברתיות הן כלי תקשורת לכל דבר ועניין. בשנים האחרונות הפכו הרשתות החברתיות לכלי מרכזי להעברת מידע, תקשורת ופרסום. דברים אלו מחייבים את המשתמשים ברשתות החברתיות לנקוט משנה זהירות ולהימנע מפרסום מכפיש, מעליב או פוגעני. קיים אינטרס ציבורי כי השיח הציבורי יהיה מכבד ומכובד, כי תישמרנה אמות מידה, ולו מינימליות, בכל הנוגע לגבולות השיח ותיאכף באופן קפדני כל חריגה מהן. משקלו של אינטרס ציבורי זה נמצא ביחס הפוך לרמת השיח. משקלו של אינטרס ציבורי זה גובר עם גבור הזילות במילה הכתובה ופריצת גבולות השיח הלגיטימי, שהוא שיח מכבד. עצם העלאת הטענה מצד הנתבעת מטרידה עד מאד וממחישה תפיסה מדאיגה ביחס לגבולותיו של שיח לגיטימי. איני סבורה כי יש בהגבלת השיח להתבטאות מכבדת ועניינית בכדי להגביל את חופש הביטוי. יש בה כדי להגביל את הביטוי הפוגעני – וטוב שכך. מנגד, ייתכן ולו

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני :

היו נשמרים גבולות השיח, היה בכך לעודד ביטוי מצד מי שנמנעים מכך בשל הרתיעה מתגובות פוגעניות.

54. בענייננו, לא הסתפקה הנתבעת במסגרת הפרסום שערכה בתיקון הרושם המוטעה שיצר התובע במודעת הפרסומת, לשיטתה, אלא תיבלה את הדברים בעלבוניות וביטויים חריפים כנגד התובע עצמו. אין בדברים אלה כדי לתקן - אלא לפגוע בשמו של התובע. לא מדובר בפרסום ענייני אלא לגופו של אדם. הפרסום עולה כדי לשון הרע אסור ועל המפרסם, בענייננו הנתבעת, לפצות את התובע בגין הפרסום הפוגע והאסור.

פיצויים

55. סעיף 7 לחוק איסור לשון הרע קובע כי פרסום לשון הרע הינו עוולה אזרחית, ויחולו עליו, בין השאר, הוראות פקודת הנזיקין. מכוח הוראה זו חלות על תביעה לפי חוק איסור לשון הרע הוראות פקודת הנזיקין בעניין פיצויים כתרופה בגין עוולה (סעיפים 71 ו-76 לפקודת הנזיקין) כמו גם הגדרת אובדן או חיסור בשם טוב כנזק (סעיף 2 לפקודת הנזיקין). סעיף 7א(ב) לחוק איסור לשון הרע קובע כי בית המשפט רשאי לפסוק פיצוי בסך שלא יעלה על 50,000 ₪ בשל עוולה אזרחית ללא הוכחת נזק (סכום זה צמוד למדד המחירים לצרכן – ראה ס' 7א(ה) לחוק איסור לשון הרע עומד היום על קרוב ל-75,000 ₪). הטעם להוראה סטטוטורית זו היא קיומה של חזקה לפיה הפרסום גרם לנזק (ת.א. (תל-אביב-יפו) 14-11-14264 גבראל כנפו נגד סער גינזבורסקי (4.1.2018) והאסמכתאות המובאות שם).

56. בכל הנוגע לפסיקת פיצויים בגין פרסום לשון הרע הוכרו מספר תכליות: תכלית תרופתית (ליתן הכרה לנפגע כי מכירים בכך שנעשתה כלפיו עוולה על דרך של הטבת נזקיו והשבת המצב לקדמותו), תכלית הרתעתית ותכלית חינוכית, "כי שמו הטוב של אדם, בין אם הוא איש פרטי ובין אם איש ציבור, אינו הפקר, וכי יש ממש במה שנאמר בספר 'קוהלת': 'טוב שם משמן טוב'..." (רע"א 4740/00 אמר נ' יוסף, פ"ד נה(5) 510, והאסמכתאות המובאות שם).

57. בפסק הדין בעניין אמר התייחס בית המשפט לקושי בהערכת נזקים שאינם נזקים רכושיים או נזקי גוף :

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני :

"הפיצוי התרופתי בגין לשון הרע נועד להשיג שלושה יעדים: לעודד (consolation) את רוחו של הניזוק שנפגעה בגין לשון הרע; לתקן (repair) את הנזק לשמו הטוב; למרק (to vindicate) את זכותו לשם הטוב שנפגעה בגין לשון הרע (ראו גטלי, שם, בעמ' 201). לשם השגתן של מטרות תרופתיות אלה אין להסתפק בפיצוי סמלי, אך גם אין להטיל פיצויים העולים על שיעור הנזק שנגרם. הפיצוי התרופתי לא נועד אך להצהיר על הפגיעה. הוא גם לא נועד להעשיר את הנפגע. הפיצוי התרופתי נועד להעניק פיצוי מלא על הנזק שנגרם – לא פחות ולא יותר (השוו ע"א 357/80 הנ"ל). ...

בפסיקת פיצויים בגין לשון הרע יתחשב בית-המשפט, בין היתר, בהיקף הפגיעה, במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב ובסבל שהיו מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. הבחינה היא אינדיווידואלית. אין לקבוע 'תעריפים'. בכל מקרה יש להתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו ובהתנהגות הצדדים. אכן, התנהגותו של הניזוק לפני פרסום ולאחריו עשויה להוות אמצעי שבעזרתו ניתן לעמוד על נזקו. בדומה, התנהגותו של המזיק אף היא עשויה להשפיע על שיעור הנזק והערכתו. כך, למשל, התנצלות על דברי לשון הרע עשויה להקטין את הנזק שהם גרמו ובכך להשפיע על שיעור הפיצויים (ראו סעיף 19 לחוק). חומרת הפגיעה ברגשותיו של הניזוק ובשמו הטוב נמדדת לעתים בחומרת מעשיו וביטוייו של המזיק. ודוק, אין בכך פיצוי עונשי. זהו נזק מוגבר המביא לפיצוי מוגבר בשל התנהגות המזיק. כך, למשל, מזיק היודע כי דבריו אינם אמת והעושה כל מאמץ בבית-המשפט להוכיח את אמינותם, עשוי לגרום להגברת נזקו של הניזוק ובכך להגביר את הפיצוי שלו הוא יהיה זכאי.

האם ממלאים הפיצויים בגין לשון הרע תפקיד מרתיע ומחנך? לשאלה זו אין תשובה פשוטה. היא מחזירה אותנו לשאלת היסוד בדבר תפקידם של דיני הנזיקין. התמודדות עם שאלה זו היא מחוץ למסגרת פסק-דין זה. די אם אומר כי גם אם יש לדיני הפיצויים בגין לשון הרע תפקיד מחנך ומרתיע, אין בו, בתפקיד זה, כדי להגדיל את הפיצוי התרופתי מעבר למידותיו הטבעיות. אכן, ההיבט המחנך והמרתיע עשוי למצוא מקום של כבוד בגדרי הפיצוי העונשי, אך מקום שאין תחולה לפיצוי עונשי – וכזה הוא המקרה שלפנינו – אין בכוחו של ההיבט המחנך והמרתיע כדי להגדיל את סכום הפיצויים שהיה מתקבל על-פי הכללים בדבר השבת המצב לקדמותו. בגדר הפיצוי התרופתי ההיבט המרתיע וההיבט החינוכי מוצאים את ביטויים בעצם

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבין

תיק חיצוני:

הטלתה של חובת הפיצויים, בקביעת שיעור הפיצויים על-פי אמות-מידה אמיתיות של השבת המצב לקדמותו ובהגברת הפיצוי מקום שהתנהגות המזיק מגבירה את הנזק. הגדלת הפיצוי בשל טעמים הרתעתיים ומחנכים מעבר לנדרש להשבת המצב לקדמותו תערער את האיזון הראוי בין הזכויות החוקתיות הנאבקות על הבכורה במסגרת דיני איסור לשון הרע.

58. בע"א 89/04 ד"ר יולי נודלמן נ' נתן שרנסקי (4.8.2008) עמד בית המשפט על השיקולים להחמרה ולהקלה בגובה הפיצויים:

א. היקף הנזק שנגרם לנפגע ואשר הפיצוי התרופתי נועד להטבתו. הפרסום מעמיד חזקה בדבר גרימת נזק ואין צורך להוכיח נזק ממון מיוחד. היקף הנזק נשקל לא רק בהקשר לפרסום אלא גם תוך שימת לב להתנהגות הצדדים לאחריו ואף במהלך הדיון המשפטי. גם בהקשר להיקף הנזק נשקלות התכליות החינוכיות וההרתעית. בהקשר זה יש לשקול את התנהגות המפרסם וכוונותיו – כמפורט בסעיף 19 לחוק איסור לשון הרע.

ב. ההיבט העונשי-הרתעתי - החוק עצמו מצביע על אבחנה בין נתבע תם לב לנתבע זדוני, לא רק בהקשר למידת הפגיעה בנפגע, אלא גם כשיקול עצמאי.

ג. המערער כאדם פרטי – יש להבחין בין מפרסם שהוא גוף תאגידי גדול לבין מפרסם שאינו כן. האבחנה נובעת מההבדל בין הגופים השונים הן בנוגע לאמצעים הכלכליים השונים העומדים לרשותם והן בנוגע להשלכות הפרסום על המפרסם. כך, לדוגמא, עשוי פרסום על-ידי תאגיד תקשורת לערב שיקולים כלכליים של השאת רווחים. בכל הנוגע לגוף תקשורת אף עשוי לקבל משקל יתר ההיבט ההרתעתי, אם כי בהקשר זה יש להיזהר מ"אפקט מצנן" של פגיעה בחופש הביטוי.

ד. מצבו הכלכלי של המפרסם – נוכח התכליות הרבות העומדות בבסיס הפיצוי בגין פגיעה בשם טוב והעובדה כי השבת מצב הניזוק לקדמותו אינה תכלית יחידה, ניתן להתחשב אף בשיקולים רחבים יותר, לרבות שיקולים חלוקתיים. שיקולים

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוב

תיק חיצוני:

אלה כוללים, בין השאר, את זהות הפוגע, מצבו האישי, כלכלי והיקף יכולתו לעמוד בחובת הפיצוי המוטל עליו.

ומכאן לענייננו.

59. התובע לא הוכיח כי הפרסום גרם לו נזק כלכלי. לעניין זה הגיש התובע את תצהירו של מר אור עמוס טייר (ת/2), אשר העיד כי לאחר שנחשף לפרסום ביקש לבטל את המנוי עליו שילם, אולם חזר בו מכוונתו בעקבות שיחה ארוכה עם התובע. ברי כי עדות זו אינה מבססת טענה לנזק כלכלי. עוד העיד מר טייר כי בהמשך הדברים אף החל לעבוד במכון הכושר, נסיבה הפוגעת במעמדה האובייקטיבי של עדותו. כמו כן הגיש התובע את תצהירו של מר לירון ללוש, אולם מר ללוש לא הופיע למועד שנקבע לשמיעת ראיות העדים והתובע משך את תצהירו.

60. בענייננו יש לשקול לזכות הנתבעת כי פרסמה את הדברים כתיקון לפרסומו של התובע (מודעת הפרסומת), את היותה אדם פרטי (ולא גוף תאגידי גדול) ואת מצבה הכלכלי. לחובתה של הנתבעת יש לשקול את ההיבט החינוכי-הרתעתי, את פער הזמנים בין מועד פרסום מודעת הפרסומת לבין מועד הפרסום הפוגע, את העובדה שסירבה להתנצל, את היקף קהל הייעד וזיקתו לתובע.

61. לאחר בחינת מכלול השיקולים הרלבנטיים, לזכות ולחובה, אני קובעת כדלקמן:

א. אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע פיצויים בגין לשון הרע שפרסמה על התובע בסכום כולל של 9,000 ₪.

ב. כן אני מחייבת את הנתבעת לשלם לתובע הוצאות משפט בסך 1,000 ₪ ושכר טרחת עו"ד בסך 3,000 ₪.

ג. אני מחייבת את הנתבעת לפרסם בדף הפייסבוק של עיריית טירת הכרמל בו פורסם הפרסום הפוגע, לא יאוחר מיום 10.8.2019, מודעת התנצלות על לשון הרע שפרסמה על התובע.

בית משפט השלום בחיפה

תא"מ 18-12-13361 זגה נ' רבוך

תיק חיצוני:

הסכומים ישולמו תוך 30 יום שאם לא כן ישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין.

המזכירות תשלח את פסק הדין לב"כ הצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, ז' תמוז תשע"ט, 10 יולי 2019, בהעדר הצדדים.

סיגלית מצא, שופטת

